

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง การจัดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน จากการประเมินความต้องการจำเป็น ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ศึกษาความต้องการจำเป็นตามแนวคิดแผน 3 ระยะ ระยะที่ 1 เป็นระยะสำรวจ โดยการค้นคว้า หาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดการขยะมูลฝอยตำบลท่าข้าม จำนวน 15 คน ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากนั้นนำมาจัดหมวดหมู่และแบ่งกลุ่มเพื่อสร้างกรอบข้อมูลของแบบสอบถามในระยะที่ 2 คือระยะประเมินความต้องการจำเป็นการศึกษาในระยะนี้เป็นการสำรวจความต้องการจำเป็นที่แท้จริงในการจัดการขยะมูลฝอยซึ่งใช้กลวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเก็บข้อมูลจากประชาชนโดยใช้แบบสอบถามจากการสุ่มแบบบังเอิญเพื่อศึกษาสถานการณ์และความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลท่าข้าม ระยะที่ 3 เป็นการนำผลไปใช้ประโยชน์โดยการสนทนากลุ่ม จากการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 2 มาทำการจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ชุดเดียวกันกับระยะที่ 1) นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จัดหมวดหมู่และแบ่งกลุ่ม เพื่อเป็นระบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ผลการศึกษาเป็นดังนี้

1. ผลการศึกษาในระยะก่อนการประเมินหรือระยะสำรวจ (ระยะที่ 1)

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดการขยะมูลฝอยตำบลท่าข้าม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลท่าข้ามอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม พบว่า

1.1 สภาพปัจจุบัน ของการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามมีพื้นที่ 5.63 ตารางกิโลเมตร 6 หมู่บ้าน มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 10,291 คน นอกจากนี้ยังมีประชากรแฝงอีกประมาณ 2,000 คน จำนวนครัวเรือน 2,352 ครัวเรือนการเก็บขนขยะมูลฝอยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม ใช้รถเก็บขนขยะแบบอัดท้ายจำนวน 3 คัน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ประจำรถขยะคันละ 3 คน และพนักงานขับรถคันละ 1 คน

ออกปฏิบัติงานเก็บขนขยะมูลฝอยจากถังรองรับมูลฝอยของประชาชนไปสู่สถานที่ทิ้งขยะมูลฝอยเอกชน ซึ่งแต่ละคันจะออกปฏิบัติงานพร้อมกัน เวลา 02.00 น.– 09.00 น. โดยแบ่งเส้นทางรับผิดชอบในการเก็บขนขยะเป็น 3 เส้นทาง ดังนี้ เส้นทางที่ 1 รถจัดเก็บขยะสี่ล้อ จัดเก็บขยะเส้นทางดงเคตุ ถนนราษฎร์สามัคคีถนนเปโตรพิทักษ์ บ้านผู้หว่าน หมู่บ้านปภาวรินทร์ โรงงานย้อมผ้าเส้นทางที่ 2 รถจัดเก็บขยะคันสี่ล้อ จัดเก็บขยะเส้นทางถนนโรมันทั้งเส้น เส้นทางที่ 3 รถจัดเก็บขยะคันสี่ล้อ จัดเก็บขยะเส้นทางถนนวัดเทียนดัด แยกหมอศรี ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ปริมาณขยะทั้งตำบลเฉลี่ย 20 ตัน ต่อวัน จากการคัดแยกพบว่าร้อยละ 60 ของขยะมูลฝอยทั้งหมดเป็นขยะมูลฝอยประเภทขยะอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ กิ่งไม้ ซึ่งเป็นขยะที่ย่อยสลายได้ง่าย รองลงมาเป็นขยะรีไซเคิลประมาณร้อยละ 25 ซึ่งพนักงานเก็บขนขยะได้ทำการคัดแยกและนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าขยะมูลฝอยส่วนที่เหลือร้อยละ 15 เป็นขยะทั่วไปและขยะอันตราย

1.2 สภาพปัญหาการจัดการขยะมูลฝอย จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะในเรื่องของขยะตกค้างขยะล้นถังไม่ได้มีการจัดเก็บเนื่องจากถนนในตำบลท่าข้ามส่วนใหญ่เป็นถนนขนาดเล็ก เมื่อมีรถของประชาชนจอดบนถนนรถจัดเก็บขยะของทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามไม่สามารถเข้าไปดำเนินการจัดเก็บขยะได้ ส่วนสภาพถังขยะที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้เป็นแบบถัง 200 ลิตรสีฟ้า เจาะรูด้านล่างไม่มีฝาปิดทำให้มีสุนัขคุ้ยถังขยะโดยเฉพาะบริเวณตลาดหน้าวัดโรมัน และตามบ้านเรือนประชาชนที่ประกอบการค้าและเนื้อสุกร ในส่วนประชาชนที่ไม่ใช้บริการจัดเก็บขยะกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม (ไม่ชำระค่าธรรมเนียม) จะนำขยะไปทิ้งในถังของเพื่อนบ้าน หรือในที่รกร้างว่างเปล่า นอกจากนี้ยังพบที่นอน เฟอร์นิเจอร์ ตามไหล่ทาง รถขยะของทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามไม่สามารถทำการจัดเก็บให้ได้

1.2.1 การจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ในส่วนการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ พบว่าเจ้าหน้าที่ทำการคัดแยกขยะ ณ จุดทิ้ง ระหว่างเก็บขนทำให้เสียเวลา การจราจรติดขัด น้ำขยะไหลนองบนพื้นถนนส่งกลิ่นเหม็น เจ้าหน้าที่นำของที่คัดแยกได้ใส่ถุงห้อยไว้กับตัวรถเสี่ยงต่อการตกหล่นหรือเฉี่ยวชน มีบางจุดที่เจ้าหน้าที่เก็บขยะไม่เรียบร้อยมีขยะตกหล่น เจ้าหน้าที่มีความตรงต่อเวลาในการจัดเก็บขยะ มีบางครั้งที่รถจัดเก็บขยะไม่สามารถเข้าไปจัดเก็บขยะได้เนื่องจากมีรถจอดกีดขวาง เจ้าหน้าที่จะกลับเข้าไปเก็บให้อีกครั้งในวันถัดไปเพื่อไม่ให้มีขยะตกค้าง

1.2.2 การจัดการขยะของประชาชน พฤติกรรมการจัดการขยะของประชาชนในเขตตำบลท่าข้ามในมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียพบว่า มีการทิ้งขยะมูลฝอยไม่เรียบร้อย โดยเฉพาะตลาดหน้าวัดเปโตร ประชาชนจะนำขยะมาทิ้งโดยโยนทิ้งไว้ข้างถัง ผู้แทนในส่วนภาคประชาชนได้กล่าวว่า “ไม่รู้ขับรถมาจากไหน มาถึงก็เขยื้อยจากบนรถเลย จะลงถึงรีบล่าว่าไม่สน”

ประชาชนส่วนใหญ่ไม่คัดแยกขยะก่อนทิ้ง เป็นพลาสติกโฟมกระดาชขวดซึ่งเป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อจำหน่ายหรือรีไซเคิลได้ เมื่อนำมาทิ้งรวมกันกับขยะเปียก ขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้จะเสียประโยชน์ ผู้นำชุมชนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “คนไทยชอบความสะดวกสบาย อะไรไม่ใช้ก็โยนๆ มันไปให้พ้นๆ ไม่สนหรอกว่าขยะจะล้นโลก ” ส่วนเศษวัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ชำรุด พบมีการกองทิ้งไว้ข้างทาง ในคลอง หรือข้างถังขยะของทางองค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามพนักงานเก็บขนขยะท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “เศษหิน เฟอร์นิเจอร์ โถส้วม ศาลพระภูมิ เอามาทิ้งที่ถังขยะจะให้ใครมาเก็บ รถ อบต.เก็บไม่ได้อยู่แล้ว” ส่วนผู้ที่ไม่ชำระค่าธรรมเนียมจะนำขยะมาทิ้งในถังของเพื่อนบ้านหรือถังขยะของตลาดสด ทำให้ขยะล้นถังเร็วกว่ากำหนด ผู้แทนภาคประชาชนท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “บ้านที่ไม่จ่ายค่าธรรมเนียม แล้วบอกว่าบ้านตัวเองไม่มีขยะ เป็นไปได้หรือว่าจะไม่มีขยะเลย บางคนเห็นแอบเอาไปทิ้งที่บ้านคนอื่น บางคนแอบไปโยนทิ้งไว้ที่ตลาด ค่าธรรมเนียมแค่ 40 บาท ทำไมจ่ายกันไม่ได้” พฤติกรรมการทิ้งขยะ จากการสัมภาษณ์พบว่าการทิ้งเศษแก้ว ของมีคม ทำให้เกิดอันตรายขณะจัดเก็บขยะและขยะติดเชื้อ เช่น ผ้าอ้อมสำเร็จรูป อุปกรณ์จากการฟอกไตที่บ้าน นำมาทิ้งโดยไม่ใส่ถุงมิดชิด ในด้านการรักษาความสะอาดหน้าบ้านของตนเอง ประชาชนส่วนใหญ่มีการเก็บกวาดหน้าบ้านของตนเองเรียบร้อย มีเพียงบางส่วนที่คิดว่าเป็นหน้าที่ของทางราชการที่ต้องเข้าไปดูแลให้

1.3 รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความคิดเห็นว่า รูปแบบในการจัดการขยะมูลฝอยควรเริ่มต้นด้วยการเก็บค่าธรรมเนียมทุกหลังคาเรือน และสำรวจความต้องการถังขยะ อาจะวางถังขยะเป็นจุดๆ ในอัตราที่เหมาะสม โดยเฉพาะในซอยที่รถจัดเก็บขยะเข้าไปจัดเก็บขยะได้ยาก รมณรงค์และส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะก่อนนำมาทิ้ง เริ่มต้นง่ายๆ ด้วยการคัดแยกขยะเปียก ออกจากขยะแห้ง นำขยะเปียกไปทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ และส่งเสริมให้คัดแยกขยะที่สามารถนำไปขาย หรือนำกลับไปใช้ใหม่ได้ ควรมีการรณรงค์พัฒนารักษาความสะอาดในชุมชนร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการทำ ความสะอาดในส่วนของท่านเสา สะพานลอย หรือที่สาธารณะ ที่มีขยะเกลื่อนกลาด ควรมีพนักงานรับผิดชอบทำความสะอาด หรือจ้างเหมาชุมชนทำความสะอาดพื้นที่ของตนเอง

ผลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดการขยะมูลฝอยตำบลท่าข้าม สามารถนำมาจัดหมวดหมู่แบ่งกลุ่มเพื่อสร้างกรอบข้อมูลของแบบสอบถามในระยะที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงการจัดหมวดหมู่แบ่งกลุ่มเพื่อสร้างกรอบข้อมูลของแบบสอบถามในระยะที่ 2

กลุ่ม	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน	- รถจอดกีดขวางการเก็บขยะ - ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียม - สภาพรถเก็บขยะชำรุด - มีขยะ วัสดุก่อสร้าง เฟอร์นิเจอร์ กองทิ้งที่รกร้างว่างเปล่า - สุนัขคุ้ยเขี่ยถังขยะขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน - เศษขยะเคลื่อนกลาดทางเท้า สะพานลอย
การจัดการขยะของเจ้าหน้าที่	- เจ้าหน้าที่คัดแยกขยะ ณ จุดทิ้ง - เก็บขยะไม่สม่ำเสมอ เก็บไม่ตรงเวลา - ไม่ปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	- ประชาชนไม่คัดแยกขยะ - ไม่รักษาความสะอาดหน้าบ้านตนเอง - พฤติกรรมการทิ้งขยะไม่เหมาะสมเช่น ทิ้งวัสดุก่อสร้าง ข้างถนน ทิ้งขยะติดเชื้อไม่มีการปกปิด - กำจัดขยะโดยการเผา
รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย	- ปรับปรุงการเก็บค่าธรรมเนียม - ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนคัดแยกขยะ เช่น จัดตั้งธนาคารขยะ ถังขยะแยกประเภท - ให้มีรถขยะขนาดเล็ก รถบรรทุก - ส่งเสริมการนำขยะไปใช้ประโยชน์ เช่นการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ

2. ผลการศึกษาระยะประเมินความต้องการจำเป็น (ระยะที่ 2)

2.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละจำนวนคนในครอบครัว ของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้าน (ค่าร้อยละ)

N = 350

จำนวนในครอบครัว	จำนวนครัวเรือน และร้อยละจำนวนคนในครอบครัว						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
1-3 คน	20 (30.3)	14 (26.9)	5 (27.8)	8 (9.1)	22 (3.2)	15 (26.3)	14.0 (20.6)
4-6 คน	38 (57.6)	34 (65.4)	13 (72.2)	42 (47.7)	40 (5.8)	36 (63.2)	33.8 (52.0)
7-9 คน	7 (10.6)	3 (5.8)	0 (0.0)	28 (31.8)	2 (2.9)	5 (8.8)	7.5 (10.0)
10 คนขึ้นไป	1 (1.5)	1 (1.9)	0 (0.0)	10 (1.1)	5 (7.2)	1 (1.8)	3.0 (2.3)
รวม	66 100	52 100	18 100	88 100	69 100	57 100	

จากตารางที่ 4.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 4-6 คน เฉลี่ยร้อยละ 52.0 เมื่อพิจารณาแยกหมู่บ้าน พบว่า หมู่ 3 ท่าข้าม มีสมาชิกในครัวเรือน จำนวน 4-6 คน มากที่สุดถึงร้อยละ 72.2 รองลงมาเป็นหมู่ 2 คลองลัดท่าคา และหมู่ 6 โรงหีบพัฒนาร้อยละ 65.4 และ 63.2 ตามลำดับ จำนวนคนในครัวเรือน 1-3 คน ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างพบเฉลี่ยร้อยละ 20.6 จำนวนคนในครัวเรือน 7-9 คน ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างพบเฉลี่ยร้อยละ 10.0 ส่วนสมาชิกในครัวเรือน 10 คนขึ้นไปพบ เฉลี่ยร้อยละ 2.3

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และ ร้อยละของระยะเวลาอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง
ในแต่ละหมู่บ้าน (ค่าร้อยละ)

N = 350

ระยะเวลาอยู่อาศัย	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของระยะเวลาอยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
ต่ำกว่า 5 ปี	7 (10.6)	2 (3.8)	2 (11.1)	1 (1.1)	3 (4.3)	5 (8.8)	3.3 (6.6)
5-10 ปี	20 (30.3)	3 (5.8)	3 (16.7)	6 (6.8)	5 (7.2)	19 (33.3)	9.3 (16.7)
มากกว่า 10 ปี	39 (59.1)	47 (90.4)	13 (72.2)	81 (92.0)	61 (88.4)	33 (57.9)	45.7 (76.7)
รวม	66 7	52 2	18 2	88 1	69 3	57 5	

จากตารางที่ 4.3 การเข้ามาอยู่อาศัยในชุมชนของประชาชนนั้น พบว่า โดยภาพรวมของตำบลท่าข้าม ประชาชนส่วนใหญ่อยู่อาศัยในพื้นที่ มากกว่า 10 ปี ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 76.7 เมื่อพิจารณาแยกหมู่บ้าน พบว่า หมู่ 2 คลองลัดท่าคา และ หมู่ 4 บ้านโรงหีบ มีการอยู่อาศัยในตำบลท่าข้ามมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 90.4 และร้อยละ 88.4 ตามลำดับ อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 - 10 ปี ในภาพรวมพบร้อยละ 16 พบมากที่สุด ในหมู่ 6 โรงหีบพัฒนา ร้อยละ 33.3 รองลงมาเป็นหมู่ 1 คลองลัดร้อยละ 30.3อาศัยอยู่ในพื้นที่ต่ำกว่า 5 ปีในภาพรวมพบเพียงร้อยละ 5.7

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง
ในแต่ละหมู่บ้าน (ค่าร้อยละ)

N = 350

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัย						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
บ้านตนเองพักอาศัย	36 (54.5)	39 (75.0)	12 (66.7)	82 (93.2)	50 (72.5)	36 (63.2)	42.5 (70.9)
อย่างเดียว	5 (7.6)	4 (7.7)	1 (5.6)	2 (2.3)	13 (18.8)	8 (14.0)	5.5 (9.3)
บ้านตนเอง เปิดกิจการ	25 (37.9)	9 (17.3)	3 (16.7)	4 (4.5)	6 (8.7)	12 (21.1)	9.8 (17.7)

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 350

ลักษณะที่อยู่อาศัย	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของลักษณะที่อยู่อาศัย						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
บ้านเช่า เปิดกิจการ	0	0	2	0	0	1	0.5
ร้านค้า	(0.0)	(0.0)	(11.1)	(0.0)	(0.0)	(1.7)	(2.1)
รวม	66	52	18	88	69	57	
	100	100	100	100	100	100	

จากตารางที่ 4.4 ลักษณะที่อยู่อาศัยของประชาชนโดยภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ลักษณะส่วนใหญ่เป็นบ้านของตนเองพักอาศัยอย่างเดียวค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.9 เมื่อพิจารณาแยก หมู่บ้านพบว่า ลักษณะที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นบ้านของตนเองพักอาศัยอย่างเดียวทุกหมู่บ้าน โดยหมู่ 4 บ้านโรงหีบมีมากที่สุดร้อยละ 93.2 และที่มีน้อยที่สุดคือ หมู่ 1 บ้านคลองลัดร้อยละ 54.5 ลักษณะที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านของตนเองเปิดกิจการร้านค้าหมู่ 5 บ้านคลองตันมีมากที่สุดร้อยละ 18.8 ที่มีน้อยที่สุดหมู่ 4 โรงหีบ มีร้อยละ 2.3 ลักษณะที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านเช่าพักอาศัยอย่างเดียวหมู่ 1 คลองลัดมีมากที่สุดร้อยละ 37.9 และที่มีน้อยที่สุดหมู่ 4 โรงหีบ ร้อยละ 4.5 ลักษณะที่อยู่อาศัยที่เป็นบ้านเช่าเปิดกิจการร้านค้าหมู่ 3 ท่าข้ามมากที่สุดร้อยละ 11.0 รองลงมาคือหมู่ 6 ร้อยละ 1.7 ส่วนหมู่ อื่นๆ ไม่มีที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเช่า เปิดกิจการ ร้านค้า

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้าน (ค่าร้อยละ)

N = 350

ปริมาณขยะมูล ฝอยต่อวัน	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากครัวเรือน						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
1 กิโลกรัม	16	19	7	23	16	24	17.5
	(24.2)	(36.5)	(38.9)	(26.1)	(23.2)	(42.1)	(23.8)
2 กิโลกรัม	25	19	6	35	30	13	21.3
	(37.9)	(36.5)	(33.3)	(39.8)	(43.5)	(22.9)	(23.0)
3 กิโลกรัม	17	10	5	7	12	10	10.2
	(25.8)	(19.3)	(27.8)	(8.0)	(17.4)	(17.5)	(19.3)
4 กิโลกรัม	7	1	0	3	4	8	3.8
	(10.6)	(1.9)	(0.0)	(3.4)	(5.8)	(14.0)	(6.0)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N = 350

ปริมาณขยะมูล ฝอยต่อวัน	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากครัวเรือน						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
มากกว่า 4 กิโลกรัม	1 (1.5)	3 (5.8)	0 (0.0)	20 (22.7)	7 (10.1)	2 (3.5)	5.5 (7.3)
รวม	66 (100)	52 (100)	18 (100)	88 (100)	69 (100)	57 (100)	

จากตารางที่ 4.5 ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจากครัวเรือนโดยภาพรวมของตำบลท่าข้าม พบว่ามีปริมาณขยะเฉลี่ยต่อครัวเรือน วันละ 1 กิโลกรัม ร้อยละ 23.8 รองลงมาเป็น 2 กิโลกรัมต่อวัน ร้อยละ 23.00 เมื่อพิจารณาแยกรายหมู่บ้านพบว่า หมู่ 3 ท่าข้าม มีปริมาณขยะเฉลี่ยวันละ 1 กิโลกรัมมากที่สุด ร้อยละ 38.9 และหมู่บ้านที่มีปริมาณขยะเฉลี่ยต่อวันมากกว่า 4 กิโลกรัม คือ หมู่ 4 บ้านโรงหีบ ร้อยละ 22.7

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของประเภทขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากครัวเรือน
ของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน (ค่าร้อยละ)

(N=350)

ประเภทขยะ มูลฝอย	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละของประเภทขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากครัวเรือน						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
ขยะเปียก เศษ อาหาร ผัก ผลไม้	52 (78.8)	21 (40.4)	16 (88.9)	38 (43.2)	53 (76.8)	52 (91.2)	38.7 (69.9)
ขยะแห้ง	13 (19.7)	26 (50.0)	2 (11.1)	50 (56.8)	16 (23.2)	4 (7.0)	18.5 (28.0)
ของใช้ชำรุด	0 (0.0)	3 (5.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.5 (1.0)
ขยะจากกิจกรรม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.0 (0.0)
อื่นๆ	1 (1.5)	2 (3.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.8)	0.7 (1.2)
รวม	66 (100)	52 (100)	18 (100)	88 (100)	69 (100)	57 (100)	

จากตารางที่ 4.6 ประเภทขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากครัวเรือนในเขตตำบลท่าข้ามพบว่า ในเขตตำบลท่าข้ามขยะส่วนใหญ่เป็นขยะเปียก เศษอาหารร้อยละ 66.3 เมื่อพิจารณาแยกหมู่บ้าน จะเห็นว่าขยะจากทุกหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นขยะเปียก เศษอาหาร โดยหมู่ 6 โรงหีบพัฒนา เป็นขยะเปียก เศษอาหารมากที่สุด ร้อยละ 91.2 รองลงมาเป็น หมู่ 3 ท่าข้าม ร้อยละ 88.9 ขยะแห้งพบว่าหมู่ 4 โรงหีบ มีมากที่สุด ร้อยละ 56.8 ส่วนขยะที่พบน้อยที่สุด เป็นขยะประเภทของใช้ชำรุด โดยในภาพรวมมีเพียง ร้อยละ 0.9

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละการมีหรือไม่มีถังขยะไว้รองรับมูลฝอยหน้าบ้าน (ค่าร้อยละ)

N=350

ถังขยะ	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละการมีหรือไม่มีถังขยะไว้รองรับมูลฝอยหน้าบ้าน						ค่าเฉลี่ย
	บ้านคลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
มี	63 (95.5)	50 (96.2)	16 (88.9)	86 (97.7)	62 (89.9)	56 (98.2)	55.5 (94.4)
ไม่มี	3 (4.5)	2 (3.8)	2 (11.1)	2 (2.3)	7 (10.1)	1 (1.8)	2.8 (5.6)
รวม	66 (100)	52 (100)	18 (100)	88 (100)	69 (100)	57 (100)	

จากตารางที่ 4.7 การมีหรือไม่มีถังขยะไว้รองรับมูลฝอยหน้าบ้านในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ส่วนใหญ่มีถังขยะไว้รองรับมูลฝอยหน้าบ้านค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.4 เมื่อพิจารณาแยกหมู่บ้านพบว่า หมู่บ้านที่ไม่มีถังขยะไว้รองรับมูลฝอยหน้าบ้านมากที่สุด คือ หมู่ 3 ท่าข้าม ร้อยละ 11.1 รองลงมาเป็น หมู่ 5 คลองตัน ร้อยละ 10.1

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่ไม่มีถังขยะ
รองรับขยะมูลฝอย (ค่าร้อยละ)

N=17

การจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละรูปแบบการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน						ค่าเฉลี่ย
	คลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
ฝากทิ้งขยะกับเพื่อนบ้าน	3 (100)	1 (50.0)	0 (0.0)	2 (100)	6 (98.6)	0 (0.0)	2.0 (58.1)
ไม่ทราบว่ามียี่ห้อของ	0 (0.0)	1 (50.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.2 (8.3)
อบต. มาจัดเก็บและ							
ขนขยะ							
ไม่ได้จ่ายค่าธรรมเนียม	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (1.4)	0 (0.0)	0.2 (0.3)
ขยะ จึงนำขยะไปเผาเอง							
ไม่ได้จ่ายค่าธรรมเนียม	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (100)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0.2 (0.3)
ขยะ จึงนำขยะไป							
ฝังกลบเอง							
อบต. ไม่มีการกำหนดจุด	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (100)	16.7 (0.2)
ที่จะวางถังขยะให้แต่ละ							
ครัวเรือนนำขยะมาวางไว้							
รวม	3 (100)	2 (100)	2 (100)	2 (100)	7 (100)	1 (100)	

จากตารางที่ 4.8 วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดจากครัวเรือนที่ไม่มีถังขยะในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ประชาชนกำจัดโดยฝากทิ้งขยะกับเพื่อนบ้านเฉลี่ยร้อยละ 58.1 เมื่อพิจารณาแยกรายหมู่บ้านพบว่า หมู่ 5 คลองตัน และหมู่ 3 ท่าข้าม มีการกำจัดขยะโดยการเผาและฝังกลบตามลำดับ มีเพียงหมู่ 2 คลองลัด 1 ครัวเรือน ที่ไม่ทราบว่ามียี่ห้อของ อบต. มาจัดเก็บและขนขยะ

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละรูปแบบการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน

N=350

รูปแบบ	จำนวน (ครัวเรือน) และร้อยละรูปแบบการคัดแยกขยะมูลฝอยของ						ค่าเฉลี่ย
	ครัวเรือน						
	คลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
มีการคัดแยกเฉพาะ	35	22	13	43	52	36	33.5
ขยะที่ขายได้ หรือ	(53.0)	(42.3)	(72.2)	(48.8)	(75.4)	(63.2)	(59.2)
ขยะรีไซเคิล							
มีการคัดแยกขยะ	19	7	3	7	6	15	9.5
เปียกและขยะแห้ง	(28.8)	(13.5)	(16.7)	(8.0)	(8.7)	(26.3)	(17.0)
ขยะรีไซเคิล	12	23	2	38	11	6	15.3
ไม่มีการคัดแยกขยะ	(18.2)	(44.2)	(11.1)	(43.2)	(15.9)	(10.5)	(23.9)
รวม	66	52	18	88	69	57	
	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	

จากตารางที่ 4.9 รูปแบบการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ประชาชนมีการคัดแยกเฉพาะขยะที่ขายได้ หรือขยะรีไซเคิล ค่าเฉลี่ยร้อยละ 59.2 เมื่อพิจารณาแยกรายหมู่บ้านพบว่า หมู่ 5 คลองตันมีการคัดแยกเฉพาะขยะที่ขายได้ หรือขยะรีไซเคิลมากที่สุดร้อยละ 75.4 หมู่ 1 คลองลัด มีการคัดแยกขยะเปียกและขยะแห้งขยะรีไซเคิลมากที่สุดร้อยละ 28.8 รองลงมาเป็นหมู่ 6 โรงหีบพัฒนาร้อยละ 26.3 หมู่บ้านที่ไม่มีการคัดแยกมากที่สุดคือ หมู่ 2 คลองลัดท่าคาร้อยละ 44.2 รองลงมาเป็นหมู่ 4 โรงหีบร้อยละ 43.2

2.2 ข้อมูลความต้องการจำเป็น

ตารางที่ 4.10 ลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้าน

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน

N=350

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	PNI Modified	ลำดับที่
มีสุนัขคุ้ยเขี่ยถังขยะ ทำให้ขยะเคลื่อนกลาด กระจายตามถนน	0.34	1
มีบางครอบครัวนำขยะไปทิ้งในที่รกร้างว่างเปล่า	0.33	2
มีบางครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียม	0.33	2
มีขยะ เศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอน วัสดุก่อสร้าง กองทิ้งไว้ข้างถนน	0.30	3

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

N=350

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	PNI Modified	ลำดับที่
สภาพรถเก็บขยะชำรุด มีน้ำรั่วไหล	0.28	4
ขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน	0.26	5
ปริมาณขยะมีจำนวนมากก้างรองรับ	0.16	6
มีเศษขยะเกลื่อนกลาด บริเวณทางเท้าและสะพานลอย	0.15	7
รถจอดกีดขวางทำให้การเก็บขนขยะไม่สะดวก	-0.02	8
อัตราค่าธรรมเนียมบริการจัดเก็บขยะมีความเหมาะสม (หลังคาเรือนละ 40 บาท)	-0.58	9

จากตารางที่ 4.10 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในด้านสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันปัญหาตามลำดับความต้องการจำเป็นในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ประชาชนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย ในเรื่องสุขบัญญัติถึงขยะ ทำให้ขยะเกลื่อนกลาด กระจายตามถนนมากที่สุด PNI เท่ากับ 0.34 รองลงมาเป็นเรื่องการไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียมและ การนำขยะไปทิ้งในที่รกร้างว่างเปล่าค่า PNI เท่ากันคือ 0.33 ส่วนสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยที่ประชาชนเห็นว่าดีอยู่แล้ว ไม่ต้องปรับปรุงคือ รถจอดกีดขวางทำให้การเก็บขนขยะไม่สะดวก PNI เท่ากับ - 0.02 และเรื่องความเหมาะสมของอัตราค่าธรรมเนียมบริการจัดเก็บขยะ PNI เท่ากับ - 0.58

ตารางที่ 4.11 ลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันจำแนกตามหมู่บ้าน

N=350

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านสถานการณ์					
	การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน (PNI)					
	คลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา
มีสุนัขคุ้ยเขี่ยถังขยะ ทำให้ขยะเคลื่อนกลาด กระจายตามถนน	0.43 ³	0.54 ¹	0.48 ¹	0.55	0.02 ³	0.03
มีบางครอบครัวนำขยะไปทิ้งในที่รกร้างว่างเปล่า	0.32	0.40 ³	0.23 ³	0.54	0.27 ¹	0.24
มีบางครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียม	0.09	0.27	0.41 ²	0.89 ¹	-0.19	0.50 ¹
มีขยะ เศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอน วัสดุก่อสร้าง กองทิ้งไว้ข้างถนน	0.37	0.02	0.39	0.62 ²	0.10 ²	0.33 ²
สภาพรถเก็บขยะชำรุด มีน้ำรั่วไหล	0.36	0.51 ²	0.32	0.60 ³	-0.16	0.02
ขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน	0.44 ²	-0.03	0.48	0.42	0.02 ³	0.23
ปริมาณขยะมีจำนวนมากกวดังรองรับ	0.48 ¹	0.13	0.28	-0.03	0.00	0.11
มีเศษขยะเคลื่อนกลาด บริเวณทางเท้าและสะพานลอย	0.23	-0.13	0.23	0.33	-0.01	0.27 ³
รถจอดกีดขวางทำให้การเก็บขนขยะไม่สะดวก	-0.06	0.21	-0.28	0.30	-0.23	-0.06
อัตราค่าธรรมเนียมบริการจัดเก็บขยะมีความเหมาะสม (หลังคาเรือนละ 40 บาท)	-0.54	-0.56	-0.63	-0.58	-0.61	-0.56

จากตารางที่ 4.11 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในด้านสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ตามลำดับความต้องการจำเป็นของตำบลท่าข้ามแยกตามหมู่บ้านพบว่า ประชาชนมีความต้องการจำเป็นให้แก้ไข 3 ลำดับแรก ได้แก่ เรื่องมีสุนัขคุ้ยเขี่ยถึงขยะ ทำให้ขยะเคลื่อนกลาดกระจายตามถนน มีความต้องการจำเป็นทุกหมู่บ้าน โดย หมู่ที่ 4 โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด PNI เท่ากับ 0.55 รองลงมาเป็น หมู่ 2 คลองลัดท่าคา และหมู่ 3 ท่าข้าม ค่า PNI เท่ากับ 0.54 และ 0.48 ตามลำดับ รองลงมาเป็นเรื่องการนำขยะไปทิ้งที่รกร้างว่างเปล่า พบว่ามีความต้องการจำเป็นทุกหมู่บ้าน โดยหมู่ที่ 4 โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด PNI เท่ากับ 0.54 รองลงมาเป็น หมู่ 2 คลองลัดท่าคา และหมู่ 1 คลองลัด ค่า PNI เท่ากับ 0.40 และ 0.32 ตามลำดับ ลำดับที่ 3 เป็นเรื่อง การไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียม พบว่าหมู่ที่ 4 โรงเรียนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.89 รองลงมาเป็น หมู่ 6 โรงเรียนพัฒนา และหมู่ 3 ท่าข้าม ค่า PNI เท่ากับ 0.50 และ 0.41 ตามลำดับ ส่วนด้านที่ประชาชนทุกหมู่บ้านมีความคิดเห็นว่าจะไม่ต้องปรับปรุง คือเรื่องอัตราค่าธรรมเนียมบริการจัดเก็บขยะ (ครัวเรือนละ 40 บาท)

โดยสรุปในด้านสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันที่ประชาชนต้องการแก้ไขปรับปรุงพบว่าเรื่องที่ประชาชนทุกหมู่บ้านมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามีเหมือนกัน คือ เรื่องการมีสุนัขคุ้ยเขี่ยถึงขยะ ทำให้ขยะเคลื่อนกลาดกระจายตามถนนเรื่องการนำขยะไปทิ้งในที่รกร้างว่างเปล่า และเรื่อง การมีขยะ เศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอน วัสดุก่อสร้าง กองทิ้งไว้ข้างถนนส่วนเรื่องที่ทุกหมู่บ้านไม่มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหาคือ เรื่องอัตราค่าธรรมเนียมบริการจัดเก็บขยะ (ครัวเรือนละ 40 บาท)

ตารางที่ 4.12 ลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่

N=350		
สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	PNI Modified	ลำดับที่
เจ้าหน้าที่ได้ทำการคัดแยกขยะ ณ จุดทิ้งทำให้การจัดเก็บล่าช้า	0.03	1
การจราจรติดขัด		
เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ ยื่นห้อยโหนท้ายรถ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ	0.03	1
เจ้าหน้าที่ไม่สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ขณะปฏิบัติหน้าที่	0.02	2
มีถุงขยะผูกอยู่ที่ท้ายรถ เสี่ยงตกหล่นหรือเฉี่ยวชน	0.01	3

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

N=350

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	PNI Modified	ลำดับที่
เจ้าหน้าที่ได้กวาดขยะบนทางเท้า สะพานลอย สม่่าเสมอ ไม่มีขยะเกลื่อน กลาด	-0.05	4
ท้ายรถปิดสนิท ไม่มีขยะตกหล่นระหว่างขนส่ง	-0.06	4
เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะสะอาดเรียบร้อย ไม่มีขยะตกหล่นตามพื้น หรือข้าง ถังขยะ	-0.06	5
เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีขยะตกค้างในถังหรือคันถัง	-0.06	6
เจ้าหน้าที่ขับรถจัดเก็บขยะ อย่างสุภาพ ไม่มีอุบัติเหตุ	-0.08	7
เจ้าหน้าที่เก็บขยะในเวลาที่เหมาะสม ตามเวลาที่กำหนด	-0.08	7

จากตารางที่ 4.12 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่าประชาชนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหาตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 เจ้าหน้าที่ได้ทำการคัดแยกขยะ ณ จุดทิ้ง ทำให้การจัดเก็บล่าช้า การจราจรติดขัดและ เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ ยืนห้อยโหนท้ายรถ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุค่า PNI เท่ากันคือ 0.03 รองลงมาเป็น เป็นเรื่องเจ้าหน้าที่ไม่สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ขณะปฏิบัติงานนี้และการมีถุงขยะผูกอยู่ที่ท้ายรถ เสี่ยงตกหล่นหรือเฉี่ยวชน ค่า PNI เท่ากับ 0.2 และ 0.1ตามลำดับ ส่วนด้านอื่นๆ ประชาชนเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่ดีอยู่แล้ว ไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 4.13 ลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่จำแนกตามหมู่บ้าน

N=350

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ (PNI)					
	คลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา
เจ้าหน้าที่ได้ทำการคัดแยกขยะ ณ จุดทิ้งทำให้การจัดเก็บล่าช้า การจราจรติดขัด	0.29 ¹	0.19 ²	0.26 ¹	0.03 ³	0.12	0.16 ²
เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ ยื่นห้อยโหนท้ายรถ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ	0.23 ²	0.23 ¹	0.09 ²	0.10 ²	0.19 ¹	0.26 ¹
เจ้าหน้าที่ไม่สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ขณะปฏิบัติหน้าที่	0.12	0.09	0.26 ¹	0.12 ¹	0.14 ²	0.01
มีถุงขยะผูกอยู่ที่ท้ายรถ เสี่ยงตกหล่นหรือเฉี่ยวชน	0.15 ³	0.17 ³	0.03 ³	-0.06	0.13 ³	0.06 ³
เจ้าหน้าที่ได้กวาดขยะบนทางเท้า สะพานลอย สม่่าเสมอไม่มีขยะเกลื่อนกลาด	-0.25	-0.36	-0.10	-0.36	-0.36	-0.29
ท้ายรถปิดสนิท ไม่มีขยะตกหล่นระหว่างขนส่ง	-0.35	-0.38	-0.11	-0.39	-0.45	-0.30
เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะสะอาดเรียบร้อย ไม่มีขยะตกหล่นตามพื้นหรือข้างถังขยะ	-0.32	-0.32	-0.12	-0.36	-0.40	-0.35
เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะอย่างสม่ำเสมอไม่มีขยะตกค้างในถังหรือคันถัง	-0.32	-0.30	-0.09	-0.43	-0.48	-0.35
เจ้าหน้าที่ขับรถจัดเก็บขยะ อย่างสุภาพ ไม่มีอุบัติเหตุ	-0.43	-0.50	-0.10	-0.54	-0.47	-0.37
เจ้าหน้าที่เก็บขยะในเวลาที่เหมาะสม ตามเวลาที่กำหนด	-0.44	-0.52	-0.23	-0.56	-0.46	-0.38

จากตารางที่ 4.13 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ ตามความคิดเห็นของประชาชนแยกตามหมู่บ้าน พบว่าประชาชนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญห การจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ 4 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเจ้าหน้าที่ทำการคัดแยกขยะ ณ จุดทิ้งทำให้การจัดเก็บล่าช้า การจราจรติดขัด พบหมู่ 1 คลองลัด มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.29 รองลงมาเป็นหมู่ 3 ท่าข้าม และหมู่ 2 คลองลัดท่าคา ค่า PNI เท่ากับ 0.26 และ 0.19 ตามลำดับ รองลงมาเป็นเรื่องถุงขยะผูกอยู่ที่ท้ายรถ เสี่ยงตกหล่นหรือเฉี่ยวชนพบหมู่ 2 คลองลัดท่าคา มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.17 รองลงมาเป็นหมู่ 1 คลองลัด และ หมู่ 5 คลองตัน ค่า PNI เท่ากับ 0.15 และ 0.13 ตามลำดับมีเพียงหมู่ 4 โรงหีบที่ประชาชนเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่ดีอยู่แล้วไม่ต้องปรับปรุง ลำดับที่ 3 เป็นเรื่องเจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ ยื่นห้อยโหนท้ายรถ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ พบหมู่ 6 โรงหีบพัฒนา มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.26 รองลงมาเป็นหมู่ 1 คลองลัด และ หมู่ 2 คลองลัดท่าคา ค่า PNI เท่ากัน คือ 0.23 และเรื่องสุดท้ายคือ เจ้าหน้าที่ไม่สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ขณะปฏิบัติหน้าที่ พบหมู่ 3 ท่าข้าม มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.26 รองลงมาเป็นหมู่ 4 โรงหีบ และหมู่ 1 คลองลัด ค่า PNI เท่ากัน คือ 0.12 ส่วนเรื่องอื่นๆ ประชาชนไม่มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุด

โดยสรุปความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชนในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของเจ้าหน้าที่ พบว่ามี 4 เรื่อง ที่ประชาชนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุดทุกหมู่บ้านคือเรื่องเจ้าหน้าที่ได้ทำการคัดแยกขยะ ณ จุดทิ้งทำให้การจัดเก็บล่าช้า การจราจรติดขัด เจ้าหน้าที่เก็บขนขยะ ยื่นห้อยโหนท้ายรถ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ เจ้าหน้าที่ไม่สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ขณะปฏิบัติหน้าที่และเรื่องถุงขยะผูกอยู่ที่ท้ายรถ เสี่ยงตกหล่นหรือเฉี่ยวชนส่วนเรื่องอื่นๆ ประชาชนเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่ดีอยู่แล้วไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 4.14 ลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของประชาชน

N=350

การจัดการขยะของประชาชน	PNI	
	Modified	ลำดับที่
	d	
ท่านพบว่าบางครอบครัวนำขยะประเภท กิ่งไม้ เศษหิน อิฐ เพอร์นิเจอร์ทิ้งไว้ข้างถนน หรือลำคลองในชุมชน	0.36	1
ท่านพบว่าบางครอบครัวนำขยะมาทิ้งในถังของเพื่อนบ้านหรือถังรวม	0.36	1
ท่านพบว่าบางครอบครัวทิ้งเศษแก้ว ของมีคมลงในถังขยะ โดยไม่ได้ใส่ภาชนะปกปิดก่อนทิ้ง	0.31	2
ท่านพบว่าบางครอบครัวทิ้งขยะติดเชื้อ (ผ้าอ้อมผ้าอนามัยวัสดุในการรักษาพยาบาล) ไม่เรียบร้อย	0.30	3
ท่านพบว่าบางครอบครัวกำจัดขยะโดยการเผา	0.25	4
ท่านพบว่ามีกรทิ้ง ขนหมู กระดูกหมู ลงในถังขยะ โดยไม่ได้ใส่ถุงมิดชิด	0.21	5
ท่านพบว่ามีบางครอบครัวไม่รักษาความสะอาดบริเวณหน้าบ้านของตนเอง	0.20	6
ท่านพบว่ามีบางครอบครัวจอดรถกีดขวางการปฏิบัติงานเก็บขนขยะของเจ้าหน้าที่	0.17	7
ท่านพบว่าผู้ประกอบการร้านค้า / แผงลอย / หาบเร่ นำขยะมาทิ้งข้างถนน	0.14	8
ท่านและเพื่อนบ้านมีการคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายสร้างรายได้กับครอบครัว	-0.53	9

จากตารางที่ 4.14 ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดการขยะของประชาชนในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ประชาชนมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหามากที่สุดคือ เรื่องการนำขยะประเภท กิ่งไม้ เศษหิน อิฐ เพอร์นิเจอร์ทิ้งไว้ข้างถนน หรือลำคลองในชุมชนและเรื่องการนำขยะมาทิ้งในถังของเพื่อนบ้านหรือถังรวมค่า PNI เท่ากันคือ 0.36 รองลงมาเป็นเรื่องการทิ้งเศษแก้ว ของมีคมลงในถังขยะ โดยไม่ได้ใส่ภาชนะปกปิดก่อนทิ้ง และเรื่องการทิ้งขยะติดเชื้อ (ผ้าอ้อมผ้าอนามัยวัสดุในการรักษาพยาบาล) ไม่เรียบร้อยค่า PNI เท่ากับ 0.31 และ 0.30 ตามลำดับ ส่วนเรื่องการคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายสร้างรายได้กับครอบครัวประชาชนเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนด้านนี้คืออยู่แล้วไม่ต้องปรับปรุง

ตารางที่ 4.15 ลำดับความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านการจัดการขยะของประชาชนจำแนกตามหมู่บ้าน

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	ความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย					
	ด้านการจัดการขยะของประชาชน (PNI)					
	คลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา
ท่านพบว่าบางครอบครัวนำขยะประเภท กิ่งไม้ เศษหิน อิฐ เพอร์นิเจอร์ทิ้งไว้ข้างถนน หรือลำคลองในชุมชน	0.47 ²	0.42 ²	0.17 ³	0.77	0.14 ²	0.22 ¹
ท่านพบว่าบางครอบครัวนำขยะมาทิ้งในถังของเพื่อนบ้านหรือถังรวม	0.43 ³	0.39	0.20 ¹	0.87 ³	0.09 ³	0.18 ²
ท่านพบว่าบางครอบครัวทิ้งเศษแก้ว ของมีคมลงในถังขยะโดยไม่ได้ใส่ภาชนะปกปิดก่อนทิ้ง	0.41	0.26	0.16	0.98 ¹	-0.02	0.09
ท่านพบว่าบางครอบครัวทิ้งขยะติดเชื้อ (ผ้าอ้อมผ้าอนามัยวัสดุในการรักษาพยาบาล) ไม่เรียบร้อย	0.61 ¹	0.14	0.09	0.86	-0.01	0.10
ท่านพบว่าบางครอบครัวกำจัดขยะโดยการเผา	0.11	0.35 ³	0.12	0.61	0.34 ¹	-0.03
ท่านพบว่ามีการทิ้ง ขนหมู กระดูกหมู ลงในถังขยะ โดยไม่ได้ใส่ถุงมิดชิด	0.16	0.16	0.19 ²	0.79	-0.02	-0.03
ท่านพบว่ามีบางครอบครัวไม่รักษาความสะอาดบริเวณหน้าบ้านของตนเอง	0.18	0.32	-0.06	0.58	0.00	0.16 ³
ท่านพบว่ามีบางครอบครัวจอดรถกีดขวางการปฏิบัติงานเก็บขนขยะของเจ้าหน้าที่	0.11	0.43 ¹	0.00	0.72	-0.15	-0.08
ท่านพบว่าผู้ประกอบการร้านค้า / แผงลอย / หาบเร่ นำขยะมาทิ้งข้างถนน	0.09	-0.15	0.09	0.94 ²	-0.16	0.03
ท่านและเพื่อนบ้านมีการคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายสร้างรายได้กับครอบครัว	-0.48	-0.50	-0.61	-0.54	-0.62	-0.42

จากตารางที่ 4.15 เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตามความคิดเห็นของประชาชนแยกตามหมู่บ้านเรื่องที่ประชาชนต้องการแก้ไขมากที่สุด ได้แก่ เรื่อง การนำขยะประเภท กิ่งไม้ เศษหิน อิฐ เฟอร์นิเจอร์ทิ้งไว้ข้างถนน หรือลำคลองในชุมชน พบว่ามีความต้องการจำเป็นให้แก้ปัญหาทุกหมู่บ้าน โดยหมู่ 4 โรงหีบ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.71 รองลงมาเป็นหมู่ 1 คลองลัด และหมู่ 2 คลองลัดท่าคา ค่า PNI เท่ากับ 0.47 และ 0.42 ตามลำดับ รองลงมาเป็นเรื่อง บางครอบครัวนำขยะมาทิ้งในถังของเพื่อนบ้านหรือถังรวม โดยหมู่ 4 โรงหีบ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.87 รองลงมาเป็นหมู่ 1 คลองลัด และหมู่ 2 คลองลัดท่าคา ค่า PNI เท่ากับ 0.43 และ 0.39 ตามลำดับ ลำดับที่ 3 เป็นเรื่อง บางครอบครัวทิ้งเศษแก้ว ของมีคมลงในถังขยะโดยไม่ได้ใส่ภาชนะปกปิดก่อนทิ้ง โดยหมู่ 4 โรงหีบ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ค่า PNI เท่ากับ 0.98 รองลงมาเป็นหมู่ 1 คลองลัด และ หมู่ 2 คลองลัดท่าคา ค่า PNI เท่ากับ 0.41 และ 0.26 ตามลำดับ ส่วนเรื่องที่ประชาชนทุกหมู่บ้านมีความคิดเห็นว่าการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน คืออยู่แล้วไม่ต้องปรับปรุง คือเรื่อง การคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

โดยสรุปความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนพบว่า มีเพียง 1 เรื่องที่ทุกหมู่บ้านไม่มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหา คือ เรื่องการคัดแยกขยะเพื่อนำไปขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และพบว่า หมู่ที่ 4 โรงหีบมีความต้องการจำเป็นสูงกว่าหมู่บ้านอื่นๆ ในทุกๆ ข้อ ส่วนหมู่ที่ 5 คลองตันมีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหา น้อยกว่าหมู่บ้านอื่นๆ ซึ่งค่า PNI index ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในทุกเรื่อง

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

N=350		
สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	ค่าเฉลี่ย	ลำดับ
มีรถขยะขนาดเล็ก เพื่อเก็บขยะในซอย	2.46	1
ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และ จัดจำหน่าย	2.44	2
มีรถบรรทุก บริการจัดเก็บเศษวัสดุ เช่นเฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอนเก่า กิ่งไม้	2.43	3
ดำเนินการโครงการถนนปลอดถังขยะ	2.42	4
มีถังขยะแยกประเภทขยะเปียก-ขยะแห้ง	2.38	5
มีพนักงานกวาดถนน ทางเท้า และสะพานลอย	2.38	5
จัดถังขยะแบบมีฝาปิดมิดชิด	2.37	6

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

N=350

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	ค่าเฉลี่ย	ลำดับ
เก็บค่าธรรมเนียม ในการจัดเก็บขยะทุกหลังคาเรือน	2.36	7
จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน เพื่อส่งเสริมการนำขยะไปจำหน่าย	2.36	7
พัฒนารักษาความสะอาดในชุมชน (หน้าบ้านตนเอง)	2.32	8

จากจากตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ในภาพรวมของตำบลท่าข้ามพบว่า ประชาชนมีความต้องการ 3 อันดับแรก ได้แก่ มีรถขยะขนาดเล็ก เพื่อเก็บขยะในซอยทำปุ๋ยหมักอินทรีย์น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และ จัดจำหน่ายและ มีรถบรรทุก บริการจัดเก็บเศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอนเก่า กิ่งไม้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46, 2.44 และ 2.43 ตามลำดับ ส่วนการพัฒนารักษาความสะอาดในชุมชน (หน้าบ้านตนเอง) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เท่ากับ 2.32

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย

สถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอย	ค่าเฉลี่ยความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย						๘
	ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย						
	คลองลัด	คลองลัดท่าคา	ท่าข้าม	โรงหีบ	คลองตัน	โรงหีบพัฒนา	
มีถังขยะขนาดเล็ก เพื่อเก็บขยะในซอย	2.33	2.37	2.78 ¹	2.28	2.33	2.67 ¹	
ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และ จัดจำหน่าย	2.39 ²	2.40 ³	2.56 ²	2.40	2.30	2.56 ²	
มีรถบรรทุก บริการจัดเก็บเศษวัสดุ เช่นเฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอนเก่า กิ่งไม้	2.35	2.35	2.50 ³	2.44 ³	2.39 ³	2.53 ³	
ดำเนินการ โครงการถนนปลอดถังขยะ	2.33	2.27	2.39	2.48 ²	2.54 ¹	2.53 ³	
มีถังขยะแยกประเภทขยะเปียก-ขยะแห้ง	2.33	2.42 ²	2.44	2.31	2.28	2.47	
มีพนักงานกวาดถนน ทางเท้า และสะพานลอย	2.35	2.44 ¹	2.28	2.34	2.41 ²	2.46	
จัดถังขยะแบบมีฝาปิดมิดชิด	2.38 ³	2.33	2.56 ²	2.19	2.28	2.47	
เก็บค่าธรรมเนียม ในการจัดเก็บขยะทุกหลังคาเรือน	2.24	2.27	2.39	2.67 ¹	2.22	2.37	
จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน เพื่อส่งเสริมการนำขยะไปจำหน่าย	2.39 ²	2.31	2.22	2.40	2.38	2.49	
พัฒนารักษาความสะอาดในชุมชน (หน้าบ้านตนเอง)	2.41 ¹	2.25	2.33	2.27	2.26	2.42	

จากตารางที่ 4.17 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยตามความคิดเห็นของประชาชนแยกตามหมู่บ้านพบว่ารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยเรื่องที่ประชาชนมีความคิดเห็นว่าการให้แก้ไข 3 ลำดับแรก ได้แก่ ต้องการให้มีรถขยะขนาดเล็ก เพื่อเก็บขยะในซอย พบต้องการมากที่สุดในหมู่ 3 ท่าข้าม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 รองลงมาคือหมู่ 6 คลองตัน และหมู่ 2 คลองลัดท่าคา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67 และ 2.37 ตามลำดับ รองลงมาเป็นเรื่องการทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และ จัดจำหน่ายพบต้องการมากที่สุดในหมู่ที่ 3 ท่าข้าม และหมู่ 6 โรงหีบพัฒนา ค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 2.56 รองลงมาเป็นหมู่ 2 คลองลัดท่าคา และ หมู่ 4 โรงหีบ ค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 2.40 ลำดับ 3 ได้แก่เรื่อง ต้องการให้มีรถบรรทุก บริการจัดเก็บเศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ ชำรุด ที่นอนเก่า กิ่งไม้ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การพัฒนารักษาความสะอาดในชุมชน (หน้าบ้านตนเอง)

โดยสรุป ค่าเฉลี่ย ความต้องการในการแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย ประชาชนมีความต้องการทุกด้าน โดย 3 ลำดับแรก ได้แก่เรื่อง ต้องการให้มีรถขยะขนาดเล็ก เพื่อเก็บขยะในซอย, การทำปุ๋ยหมักอินทรีย์น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และ จัดจำหน่าย และ ต้องการให้มีรถบรรทุก บริการจัดเก็บเศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอนเก่า กิ่งไม้ ส่วนด้านที่ประชาชนต้องการน้อยที่สุดคือ การพัฒนารักษาความสะอาดในชุมชน (หน้าบ้านตนเอง)

3. ผลการศึกษาหลังการประเมินหรือ การนำผลไปใช้ประโยชน์ (ระยะที่ 3)

นำผลจากการประเมินความต้องการจำเป็นในระยะที่ 2 มาสนทนากลุ่มประเด็น ได้แก่ การพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหา การพัฒนาแผนปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหา เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการจัดการขยะมูลฝอยตำบลท่าข้าม จำนวน 15 คน ประกอบไปด้วย กลุ่มตัวแทนประชาชน 6 คน กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น 2 คน กลุ่มสมาชิกสภาท้องถิ่นจำนวน 2 คน กลุ่มพนักงานส่วนตำบลจำนวน 2 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติงานเก็บขนขยะมูลฝอยจำนวน 3 คนทำการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยพบว่า

3.1 แนวทางแก้ไขปัญหการจัดการขยะมูลฝอยด้านสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบัน ที่ประชุมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดตามลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้

3.1.1 ปัญหาที่มีสุนัขเร่ร่อนก่อกวน ทำให้ขยะเคลื่อนกลาด กระจายตามถนน ที่ประชุมเสนอให้ ควบคุมปริมาณสุนัขจรจัดในพื้นที่โดยประสานกับปศุสัตว์อำเภอสามพรานและเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้ามตั้งงบประมาณในการจัดซื้อถังขยะแบบมีฝาปิด และขอความร่วมมือจากประชาชนในการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้ง ส่งเสริมให้มีการนำขยะเปียกเศษอาหาร

ไปใช้ประโยชน์ หากไม่มีเศษอาหารในถัง ก็จะช่วยลดการคู้ยเชื้อหาอาหารของสุนัขได้ ทั้งนี้ให้เจ้าหน้าที่เก็บขยะตรงเวลา และไม่ให้เกิดค้างในถังหรือข้างถัง

3.1.2 ปัญหามีบางครอบครัวไม่นำขยะไปทิ้งที่กรกร้างว่างเปล่า ที่ประชุมเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำข้าม ทำการรณรงค์ทำความสะอาดบริเวณจุดที่ประชาชนนำขยะไปทิ้ง และติดป้ายประกาศห้ามทิ้งขยะ หากพบผู้กระทำความผิดให้ดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

3.1.3 มีบางครอบครัวไม่ให้ความร่วมมือในการชำระค่าธรรมเนียม ที่ประชุมเสนอให้เก็บค่าธรรมเนียมทุกหลังคาเรือนกรณีเป็นบ้านอยู่อาศัยอย่างเดียว เก็บครัวเรือนละ 30 บาท พร้อมเก็บใบแจ้งค่าน้ำประปา

3.1.4 มีขยะ เศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอน วัสดุก่อสร้าง กองทิ้งไว้ข้างถนน ที่ประชุมเสนอให้มีรถบรรทุกขนาดเล็กสำหรับบริการประชาชนในการเก็บเศษวัสดุที่รุดจัดเก็บขยะไม่สามารถทำการจัดเก็บได้

3.1.5 สภาพรถเก็บขยะชำรุดมีน้ำรั่วไหล จากการประเมินความต้องการจำเป็นพบว่าหมู่ที่ 4 มีความต้องการจำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่มากที่สุด ซึ่งรถที่ทำการเก็บขนขยะในหมู่ที่ 4 เป็นรถขยะคันสีเหลือง ซึ่งมีสภาพชำรุด ที่ประชุมเสนอให้ซ่อมแซม เพื่อให้ใช้งานได้ตามปกติ และช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน จากน้ำขยะรั่วไหลส่งกลิ่นเหม็น

3.1.6 ขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ที่ประชุมเสนอให้แก้ไขปัญหาเช่นเดียวกันกับข้อที่ 1 คือ ขอความร่วมมือจากประชาชนในการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้ง ส่งเสริมให้มีการนำขยะเปียกเศษอาหารไปใช้ประโยชน์ หากไม่มีเศษอาหารหรือขยะเปียกในถัง ถึงขยะก็จะไม่มีกลิ่นเหม็น พร้อมทั้งให้เจ้าหน้าที่ทำการเก็บขนขยะให้ตรงต่อเวลา

3.1.7 ปริมาณขยะมากกว่าถังรองรับ ที่ประชุมแจ้งข้อมูลว่า ที่ขยะล้นถังเพราะครัวเรือนที่ไม่จ่ายค่าธรรมเนียม จะนำขยะมาทิ้งในถังเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ยังพบประชาชนมาจากที่อื่นนำขยะใส่รถมาทิ้ง ขยะจึงเต็มถึงเร็วกว่ากำหนด ที่ประชุมจึงเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำข้าม เก็บค่าธรรมเนียมทุกหลังคาเรือน ในพื้นที่บ้านเรือนหนาแน่นให้พิจารณาจุดวางถังขยะตามความเหมาะสม และเพิ่มรอบการเก็บขยะใน 1 สัปดาห์เป็น 2 หรือ 3 ครั้ง จะทำให้ลดปัญหาขยะล้นถังได้

3.1.8 มีเศษขยะเกลื่อนกลาด บริเวณทางเท้าและสะพานลอย ที่ประชุมเสนอให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำข้าม จัดพนักงานสำหรับกวาดถนน และสะพานลอยโดยเฉพาะ ทั้งนี้มีถนนหลายสายที่มีขยะเกลื่อนกลาด การมีพนักงานกวาดถนนจะช่วยให้ตำบลทำข้ามสะอาดขึ้น

โดยสรุป การแก้ไขปรับปรุงการจัดการขยะมูลฝอย ด้านสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในปัจจุบันผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ควบคุมปริมาณสุนัขจรจัด ส่งเสริมการคัดแยกขยะเปียก-แห้ง ให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะตรงเวลา ทำความสะอาดที่กรกร้างว่างเปล่า

และดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดสำหรับผู้ฝ่าฝืน เก็บค่าธรรมเนียมในการบริการจัดเก็บขยะ ทุกหลังคาเรือน จัดให้มีรถบรรทุกขนาดเล็กเพื่อบริการเก็บขยะ เศษวัสดุ แก่ประชาชน ช่อมแซมรถขยะ ไม่ให้มีน้ำขยะรั่วไหล และเสนอให้จัดจ้างพนักงานกวาดถนน

3.2 แนวทางแก้ไขปัญหการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดการขยะมูลฝอยของเจ้าหน้าที่ ที่ประชุมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหตามลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้

3.2.1 ปัญหาเจ้าหน้าที่คัดแยกขยะ ณ จุดทิ้ง ทำให้การจัดเก็บล่าช้า การจราจรติดขัด ที่ประชุมแนะนำให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะทำการคัดแยกขยะหลังจากที่เก็บจนเรียบร้อยแล้วหรือจัดหา พื้นที่สำหรับการคัดแยกขยะโดยเฉพาะ นอกจากลดปัญหาการจราจรติดขัด ยังช่วยลดกลิ่นที่เกิดจาก น้ำขยะหกนองลงพื้น

3.2.2 เจ้าหน้าที่เก็บขยะ ยืนห้อยโหนท้ายรถ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ที่ประชุม เสนอให้เจ้าหน้าที่นั่งในห้องโดยสาร หรือช่องว่างระหว่างหัวรถกับตัวถังรถ ในขณะที่เดินทางไป ปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

3.2.3 เจ้าหน้าที่ไม่สวมถุงมือ ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ขณะปฏิบัติหน้าที่ ที่ประชุม เสนอให้มีการฝึกอบรมแก่พนักงานจัดเก็บขยะในเรื่องสุขลักษณะ และการป้องกันตนเองขณะเก็บขน ขยะ และให้มีการตรวจสุขภาพพนักงานจัดเก็บขยะทุกคนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในส่วนของกอง สาธารณสุขให้จัดเตรียมของใช้เช่น ผ้าปิดจมูก ผ้ากันเปื้อน ถุงมือยาง ถุงมือผ้า รองเท้าบูท ให้มีปริมาณ เพียงพอต่อการใช้งาน

3.2.4 มีถุงขยะผูกที่ท้ายรถ เสี่ยงตกหล่นหรือเฉี่ยวชน ขยะในถุงที่ผูกท้ายรถ ส่วนใหญ่เป็นขยะที่ได้จากการคัดแยกขยะเก็บขน ให้พนักงานคัดแยกขยะหลังจากเก็บขน ขยะที่ได้ จากการคัดแยกไว้ ณ จุดคัดแยก ไม่ควรห้อยไว้ท้ายรถ

โดยสรุปแนวทางแก้ไขปัญหการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดการขยะมูลฝอย ของเจ้าหน้าที่ ที่ประชุมเสนอแนวทางแก้ไข ได้แก่ ให้เจ้าหน้าที่ทำการคัดแยกขยะหลังจากที่เก็บ ขนจากบ้านเรือนประชาชนเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่นั่งในห้องโดยสาร หรือช่องว่างระหว่างหัวรถ กับตัวถังรถ ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ อบรมเรื่องสุขลักษณะ และการป้องกันตนเองขณะเก็บขนขยะ และตรวจสุขภาพพนักงานจัดเก็บขยะปีละ 1 ครั้ง จัดเตรียมของวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดเก็บขยะให้พร้อม

3.3 แนวทางแก้ไขปัญหการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ที่ประชุมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหตามลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้

3.3.1 บางครอบครัวนำขยะประเภท กิ่งไม้ เศษหิน อิฐ เฟอร์นิเจอร์ทิ้งไว้ข้างถนน หรือลำคลองในชุมชน ที่ประชุมเสนอให้จัดซื้อรถบรรทุกขนาดเล็กเพื่อเก็บขนขยะประเภทเศษวัสดุ

และให้จัดหาผู้มีความประสงค์รับเศษอิฐ เศษปูน หรือวัสดุก่อสร้างอื่นๆ เพื่อนำไปถมที่ดิน จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้ พร้อมทั้งติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

3.3.2 บางครอบครัวนำขยะมาทิ้งในถังของเพื่อนบ้านหรือถังรวม ที่ประชุมเสนอให้จัดเก็บค่าธรรมเนียมทุกหลังคาเรือน และกำหนดจุดวางถังขยะตามความเหมาะสม

3.3.3 บางครอบครัวทิ้งเศษแก้ว ของมีคมลงในถังขยะ โดยไม่ได้ใส่ภาชนะปกปิด ก่อนทิ้ง ที่ประชุมเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทำการบรรจุ หรือห่อหุ้ม ขยะประเภทดังกล่าวก่อนทิ้งลงถัง และให้พนักงานจัดเก็บขยะสวมถุงมือเพื่อป้องกันอันตรายจากการปฏิบัติงาน

3.3.4 บางครอบครัวทิ้งขยะติดเชื้อ (ผ้าอ้อมผ้าอนามัยวัสดุในการรักษาพยาบาล) ที่ประชุมเสนอให้มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนใส่ถุงและมัดปากถุงอย่างมิดชิด ขยะประเภทดังกล่าวก่อนทิ้งลงถังและต้องการให้มีถังขยะสำหรับใส่ขยะติดเชื้อ

3.3.5 บางครอบครัวกำจัดขยะโดยการเผา เนื่องจากครอบครัวที่เผาขยะส่วนใหญ่เป็นครอบครัวที่ไม่ให้ความร่วมมือในการจ่ายค่าธรรมเนียม จึงเห็นควรเก็บค่าบริการจัดเก็บขยะทุกหลังคาเรือน ส่วนขยะประเภทใบไม้ ใบหญ้า ที่ย่อยสลายได้ ให้ณรงค์การทำปุ๋ยหมักชีวภาพจะช่วยลดปริมาณขยะ และสามารถใช้ประโยชน์จากขยะได้

3.3.6 มีการทิ้ง ขนหมู กระดูกหมูลงในถังขยะ โดยไม่ได้ใส่ถุงมิดชิดที่ประชุมเสนอให้แจ้งผู้ประกอบการชำแหละสุกร นำขนหมู กระดูกหมู ใส่ถุงดำและให้นำมาทิ้งที่รถจัดเก็บขยะโดยตรง ไม่ให้ทิ้งลงถังขยะ จะช่วยลดกลิ่นและลดปัญหาสุนัขคุ้ยเขี่ย

3.3.7 บางครอบครัวไม่รักษาความสะอาดบริเวณหน้าบ้านของตนเอง ที่ประชุมเสนอให้มีการณรงค์ทำความสะอาดบ้านพร้อมกันทั้งตำบล จัดประกวดบ้านสะอาดดีเด่น เพื่อส่งเสริมการรักษาความสะอาด

3.3.8 บางครอบครัวจอดรถกีดขวางการปฏิบัติงานเก็บขนขยะของเจ้าหน้าที่ ที่ประชุมเสนอให้ติดป้ายประชาสัมพันธ์วันและเวลาที่รถจัดเก็บขยะเข้าปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าของรถจอดรถเป็นระเบียบในวันและเวลาดังกล่าว และต้องการรถเก็บขยะขนาดเล็กเพื่อเข้าเก็บขยะในถนนแคบได้สะดวก

3.3.9 ผู้ประกอบการร้านค้า / แผงลอย / หาบเร่ นำขยะมาทิ้งข้างถนนที่ประชุมเสนอให้ทำการณรงค์ทำความสะอาดบริเวณจุดที่ผู้ประกอบการนำขยะไปทิ้ง และติดป้ายประกาศห้ามทิ้งขยะ หากพบผู้กระทำความผิดอีกให้ดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

โดยสรุป แนวทางแก้ไขปัญหการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่ประชุมเสนอ ได้แก่ จัดซื้อรถบรรทุกขยะขนาดเล็กเพื่อเก็บขนขยะ เศษวัสดุที่รถจัดเก็บขยะไม่สามารถเก็บได้ หาผู้ต้องการนำขยะเศษวัสดุไปถมที่ดิน จัดเก็บค่าธรรมเนียม

ทุกหลังคาเรือน และกำหนดจุดวางถังขยะตามความเหมาะสม รมรณรงค์ให้ประชาชนทำการบรรจุ หรือห่อหุ้ม ขยะประเภท เศษแก้ว ของมีคม ขยะติดเชื้อ (ผ้าอ้อมผ้าอนามัยวัสดุในการรักษาพยาบาล) ก่อนทิ้งลงถัง พนักงานจัดเก็บขยะสวมถุงมือเพื่อป้องกันตนเอง จัดถังขยะสำหรับทิ้งขยะติดเชื้อ รมรณรงค์ทำป้ายหมักชีวภาพจากใบไม้ช่วยลดการเผาขยะ ให้ผู้ประกอบการเช่าและสุกร นำขนหมู กระดูก หมู ใส่ถุงดำและทิ้งที่รถจัดเก็บขยะโดยตรง รมรณรงค์ทำความสะอาดบ้านพร้อมกันทั้งตำบล จัดประกวด บ้านสะอาดดีเด่น ติดป้ายประชาสัมพันธ์วันและเวลาที่รถจัดเก็บขยะเข้าปฏิบัติงาน จัดซื้อรถเก็บขยะ ขนาดเล็กเพื่อเข้าเก็บขยะในถนนแคบ รมรณรงค์ทำความสะอาดบริเวณจุดที่ผู้ประกอบการนำขยะไปทิ้ง และติดป้ายประกาศห้ามทิ้งขยะ หากพบผู้กระทำความผิดอีกให้ดำเนินคดีตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ในที่ประชุมยังได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการ ทิ้งขยะที่ไม่เหมาะสม การสื่อสารกับแรงงานต่างด้าวจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นที่ควรกระทำอย่างเร่งด่วน

3.4 สรุปแนวทางของรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอย จากการสนทนากลุ่มพบข้อเสนอ และประเด็นที่เป็นแนวทางการจัดรูปแบบการจัดการขยะตามลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้ (มีการตกลงกันในที่ประชุมในเรื่องการจัดลำดับความสำคัญด้วยหรือไม่หากมีเขียนให้ชัดเจนเป็นการ จัดลำดับจากที่ประชุม หากไม่มีก็ควรตัดออก)

3.4.1 จัดให้มีรถขยะขนาดเล็ก เพื่อเก็บขยะในซอยที่มีขนาดเล็ก

3.4.2 ทำปุ๋ยหมักอินทรีย์น้ำหมักชีวภาพเพื่อใช้ในครัวเรือน และจัดจำหน่าย

จัดอบรมการทำปุ๋ยในวันอาทิตย์ และจัดในชุมชน ในส่วนของหมู่บ้านจัดสรร หรือแหล่งชุมชน หนาแน่น จัดให้มีจุดทิ้งและถังพักขยะเปียก อบรมทำขำมนำไปบริหารจัดการบดย่อยหมักเป็นน้ำหมัก ชีวภาพ นำไปใช้ในการบำบัดน้ำเสียในตำบล

3.4.3 จัดให้มีรถบรรทุกเพิ่มเพื่อ บริการจัดเก็บเศษวัสดุ เช่น เฟอร์นิเจอร์ชำรุด ที่นอนเก่า กิ่งไม้ เนื่องจากรถจัดเก็บขยะที่มีอยู่เดิมไม่สามารถจัดเก็บขยะประเภทดังกล่าวได้ รวมทั้ง จัดระบบการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในเรื่องจุดวางเศษวัสดุดังกล่าว วัน เวลาในการจัดเก็บ ที่แน่นอน หรือกำหนดขั้นตอนการจัดเก็บเป็นกรณีพิเศษตามที่ประชาชนร้องขอ

3.4.4 ดำเนินการโครงการถนนปลอดถังขยะ จัดโครงการนำร่องดำเนินการโครงการ ถนนปลอดถังขยะ ในหมู่ที่ 4 เนื่องจากเป็น ถนนสายหลักของตำบล เพื่อสร้างทัศนียภาพสวยงาม กำหนดวันและเวลาการจัดเก็บขยะ นัดทิ้ง และจัดเก็บขยะตรงตามเวลาที่กำหนด

3.4.5 จัดถังขยะแยกประเภทขยะเปียก-ขยะแห้ง โครงการนำร่อง ในพื้นที่ที่เป็น ชุมชนแออัด หรือหมู่บ้านจัดสรร เพราะขยะเปียกจะได้มีปริมาณมากและเพียงพอต่อการนำไปใช้ ประโยชน์ ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่นำขยะเปียกไปใช้ เช่น ปุ๋ยชีวภาพ เลี้ยงสัตว์ หรือแจ้งฟาร์ม มารับเศษอาหารไปเลี้ยงสัตว์

3.4.6 มีพนักงานกวาดถนน ทางเท้า และสะพานลอย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม กำหนดกรอบลูกจ้างเพิ่ม เป็นตำแหน่งพนักงานกวาดถนน หรือจ้างเหมาบริการกวาดถนน พื้นที่ที่ต้องการ การรักษาความสะอาดเป็นพิเศษ ได้แก่ สะพานลอยฝั่งหมอศรี ทางเท้าบริเวณอุ้งถล่ม ถนนสายโรมัน

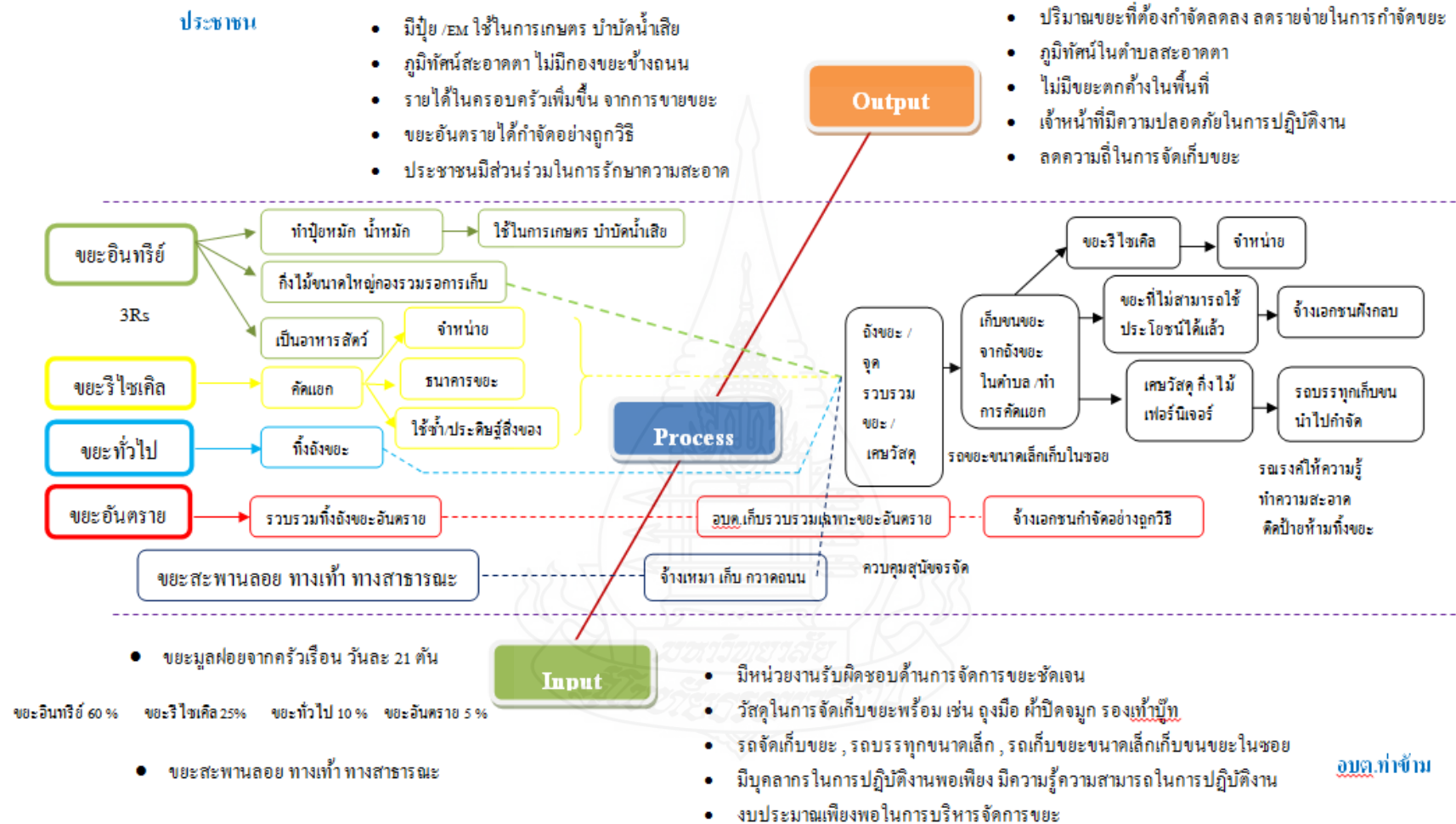
3.4.7 จัดถังขยะแบบมีฝาปิดมิดชิด องค์การบริหารส่วนตำบลท่าข้าม จัดซื้อถังขยะแบบมีฝาปิด เพื่อป้องกันสัตว์คุ้ยเขี่ย ขยะหกกระจาย

3.4.8 เก็บค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะทุกหลังคาเรือน สร้างความร่วมมือกับประชาชนในการเก็บค่าธรรมเนียมจัดเก็บขยะทุกหลังคาเรือน หลังคาเรือนละ 30 บาท (ปัจจุบันเก็บครัวเรือนละ 40 บาทเฉพาะผู้ที่มายื่นคำร้อง) และให้จัดเก็บค่าบริการพร้อมค่าน้ำประปา

3.4.9 จัดตั้งธนาคารขยะในชุมชน เพื่อส่งเสริมการนำขยะไปจำหน่ายโครงการนำร่อง ในโรงเรียนเพราะเด็กนักเรียนจะให้ความร่วมมือ และมีเวลาว่างมากกว่าวัยทำงาน โดยกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งธนาคารขยะในโรงเรียน

3.4.10 พัฒนารักษาความสะอาดในชุมชน (หน้าบ้านตนเอง) ให้มีการรณรงค์ทำความสะอาดตำบลครั้งใหญ่ปีละ 2 ครั้ง (Big Cleaning Day) เชิญหน่วยงานในพื้นที่ และประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดเกณฑ์และตรวจประเมินบ้านสะอาดดีเด่นโดยมีกระบวนการได้แก่ ประชาชนแต่ละหลังคาเรือนพัฒนาปรับปรุงบ้านของตนเอง ทำการ ประเมินตนเอง แจ้งความประสงค์/สมัครเข้าร่วมโครงการรับการตรวจประเมินโดยคณะกรรมการประเมิน มอบรางวัล เพื่อส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการรักษาความสะอาด

โดยสรุป การจัดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน จากการประเมินความต้องการจำเป็น ตำบลท่าข้าม อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมจำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และใช้กระบวนการ PDCA ในทุกขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้การจัดการขยะในครัวเรือนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 HOUSEHOLD WASTE MANAGEMENT SYSTEM